

Ett kärnvapenfritt Sverige

- vad vill politikerna?

Fredsam Göteborg

ett nätverk för fredsorganisationer
2018

Innehåll

	sida
Kärnvapenavtal	3
Frågor om kärnvapen	4
• Lag mot kärnvapen på svensk mark och kärnvapenfria zoner	5
• Avtal om förbud mot kärnvapen	6
• Natos kärnvapendoktrin	7
Riksdagens behandling av kärnvapenfrågan	8
• Lag om förbud mot kärnvapen på svensk mark	8
• Kärnvapenfria zoner i Norden och Arktis	9
• Avtal om förbud mot kärnvapen	9
Hur ska vi tolka politikernas svar?	11

BILAGOR

1. Politiska partiernas svar på enkäten	14
2. Politiska partiernas motiveringar	17

Text: Ingela Mårtensson

Bild på framsidan: Ronny Stark/Anders Åsman

Tryck: Miss Print 2018

Ett kärnvapenfritt Sverige

Fredsam Göteborg – ett nätverk för fredsorganisationer i Göteborg – driver en kampanj för ett kärnvapenfritt Sverige. Denna redogörelse är en del i kampanjen. Folke Bernadotte Akademin bidrar ekonomiskt till projektet.

Kärnvapenavtal

Sedan 1970 gäller FN:s Icke-spridningsavtal (NPT). Det innebär kortfattat att kärnvapen icke ska spridas till nya länder. Kärnvapenstaterna Frankrike, Kina, Ryssland, Storbritannien och USA förbinder sig att avskaffa sina arsenaler successivt med målet om en kärnvapenfri värld. Slutligen fastslår avtalet alla länders rätt till fredlig användning av kärnenergi (kärnkraft).

Visserligen har kärnvapenmakterna minskat antalet stridsspetsar från cirka 70 000 som mest 1986 till cirka 15 000 idag. Men det pågår en modernisering och effektivisering av vapnen. Tidigare ansågs kärnvapen vara så förödande att de inte kunde användas utan syftet var att avskräcka från angrepp. Idag hotar kärnvapenstaterna att använda dem.

Dessutom har fyra nya kärnvapenstater tillkommit: Israel, Indien, Pakistan och Nordkorea.

På NPT-konferensen antogs ett 15-punktsprogram, som ännu inte genomförts. 2010 skrevs de humanitära konsekvenserna för första gången in i ett slutdokument. År 2012 lanserade 16 stater det "humanitära initiativet" för kärnvapen- nedrustning. Avsikten var att öka trycket på kärnvapenstaterna att nedrusta.

Ett förslag om förbud av kärnvapen behandlades i FN:s generalförsamling i juli 2017. 122 länder röstade för inklusive Sverige. Sverige har inte undertecknat avtalet efter påtryckningar från USA.

ICAN – International Campaign to Abolish Nuclear Weapons – är en internationell koalition av 468 civilsamhällesorganisationer i 101 länder. ICAN har varit aktiva i humanitära initiativet och med att ta fram avtalet om förbud av kärnvapen. ICAN fick Nobels fredspris 2017 bl a med motiveringen ”Den ledande civilsamhälleliga aktören i kampen för ett förbud mot kärnvapen reglerat i internationell rätt”.

Frågor om kärnvapen

Frågan om kärnvapen har således aktualiserats de senaste åren. De borgerliga partierna driver dessutom frågan om svenskt Nato-medlemskap. Nato har en kärnvapendoktrin - medlemsländerna ska försvaras av en mix av konventionella vapen och kärnvapen. Mot denna bakgrund anser Fredsam Göteborg att det är viktigt att medborgarna inför höstens val får reda på hur de politiska partierna ställer sig till kärnvapen.

I mars skickade Fredsam Göteborg ut en enkät med fem frågor till partierna i riksdagen samt Feministiskt initiativ. Alla har svarat utom Liberalerna och Moderaterna. Frågorna handlade om lag om förbud mot kärnvapen på svensk mark, kärnvapenfria zoner i Norden och Arktis, FN:s avtal om förbud mot kärnvapen och Natos kärnvapenstrategi.

Nedan följer en sammanfattning av partiernas svar. Svaren i sin helhet finns i bilagorna 1 och 2.

Lag mot kärnvapen på svensk mark och kärnvapenfria zoner

Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Feministiskt Initiativ vill införa en lag som förbjuder kärnvapen på svensk mark. Deras motiv för lagstiftning är inte tydliga i svaren.

Alla tre vill också verka för kärnvapenfria zoner i Norden och Arktis. V har klart uttalat att Sverige ska driva frågan om kärnvapenfri zon i Norden såväl som Arktis och Europa. MP och FI har ingen uttalad hållning i dessa frågor, men anser att det ligger i deras politik om global nedrustning av kärnvapen.

Socialdemokraterna svarar att det inte går att svara ja eller nej på våra frågor. Frågan om svensk lag mot kärnvapen på svensk mark betraktar de som ett krav på kärnvapenfri zon i Sverige och Östersjön, vilket de beskriver som en realitet idag. Samtidigt konstaterar de att såväl lag som kärnvapenfria zoner blir aktuellt först när vi nått ett globalt förbud mot kärnvapen.

Centern tycker inte att det behövs någon lag i Sverige. De ser inte heller att det är aktuellt med kravet på ett kärnvapenfritt Norden eller Arktis. De hoppas att när alla nordiska länderna är medlemmar i Nato så ska de i enlighet med Norge ställa krav på att kärnvapen inte får placeras på svensk mark.

Kristdemokraterna är varken för lag eller kärnvapenfria zoner. De senare betraktas som symbolpolitik och "bidrar varken till en fredligare värld eller en värld med mindre kärnvapen". De anser det helt naturligt att kärnvapenmakterna inte talar om ifall deras fartyg eller fordon har kärnvapen i samband med gemensamma militära övningar.

Sverigedemokraterna är inne på samma linje som KD vad gäller kärnvapenstaternas princip att inte tala om "huruvida deras förband har kärnvapenladdningar". Ett krav på lag eller kärnvapenfria zoner skulle innebära att vi inte kan samöva med kärnvapenstater.

Avtal om förbud mot kärnvapen

Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Feministiskt Initiativ anser att Sverige ska skriva på avtalet. V anser att Sverige borde tillhört de länder som stod främst i ledet för att ratificera konventionen. Genom vår historia av militär alliansfrihet finns en unik röst som bör användas än tydligare för en global kärnvapenedrustning. Med tanke på Natos inflytande och de övriga nordiska ländernas ointresse av frågan ligger dessutom ett särskilt ansvar på Sverige att gå före och driva förbudet vidare.

Socialdemokraterna anser att precis som personminor, biologiska och kemiska vapen tidigare har förbjudits bör även kärnvapen förbjudas. Därför ställde sig regeringen bakom den konvention som förhandlades fram i FN i New York. Regeringen tillsatte under hösten 2017 en utredning för att analysera konventionen om ett kärnvapenförbud och belysa innebörden av konventionen och dess konsekvenser för Sverige. Utredningens slutsatser är av avgörande betydelse för frågans behandling i Sveriges Riksdag.

Centerpartiet, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna stödjer inte ett förbud mot kärnvapen. C menar att det finns en risk att kärnvapenförbudet kan urholka det nedrustningssamarbete som redan finns. Förbudet leder inte till en kärnvapenfri värld eftersom kärnvapenländerna inte deltagit i förhandlingarna eller står bakom resultatet. De länder som Sverige samarbetar

med kommer inte att skriva under avtalet. Dessa samarbeten riskeras om Sverige ensamt skriver under avtalet.

KD anser att konventionen är ett slag i luften och jämför den med en tandlös papperstiger.

SD ser det knappast möjligt att förbjuda kärnvapen utan att stormakterna instämmer i avskaffandet.

Natos kärnvapendoktrin

Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Feministiskt Initiativ är emot Natos kärnvapendoktrin. V "vill se en global kärnvapennedrustning. Natos kärnvapenstrategi är ett direkt hinder för en sådan nedrustning. Det är om något ett skäl till att Sverige bör säga upp det s k värdlandsavtalet med Nato."

MP vill inte att kärnvapenavskräckning/terrorbalans ska vara rådande "så länge ingen annan nation vidtagit steg mot nedrustning". FI är inte för Nato och därmed inte dess kärnvapenstrategi. FI anser att militära allianser som Nato ökar politiska spänningar.

Sverigedemokraterna svarar att Sverige inte är med i Atlantpakten. Socialdemokraterna svarar också att Sverige inte är medlem i Nato. "Nato beslutar själv över sina strategier och såsom icke-medlem är det inte upp till oss att stödja eller inte stödja deras strategier."

Centerpartiet och Kristdemokraterna är inte emot Natos doktrin. C anser att "Nato är tydliga med att de vill avveckla kärnvapen, men inte på ett sätt som leder till att Ryssland, Kina och Nordkorea blir de som ensamma sitter kvar med sina." De anser att "Sverige, gärna tillsammans med Finland, ska ansöka om medlemskap i

Nato. Som medlem bör Sverige tillsammans med de övriga nordiska medlemsländerna arbeta aktivt för kärnvapenedrustning.”

KD anser att ”Natos kärnvapenstrategi är tillräckligt bra för att vi vill att Sverige ska söka medlemskap i organisationen. Väl varandes medlemmar av Nato kommer vi självfallet utöva vårt inflytande för att försöka påverka samtliga Natos strategier, policydokument, regler och så vidare i en för svenskt försvar gynnsam riktning”.

Riksdagens behandling av kärnvapenfrågan

I april 2018 behandlade riksdagen ett betänkande om säkerhetspolitik med cirka 230 yrkande i motioner som lämnats in under allmänna motionstiden under mandatperioden 2014 – 2018 (2017/18:UU11). Alla yrkandena avslogs. Socialdemokraterna och Miljöpartiet yrkade inte bifall till motioner från egna ledamöter. De andra partierna reserverade sig till förmån för sina motioner. Fyra av våra fem frågor behandlades. Motionerna avslogs.

Nedan följer riksdagens motiveringar för avslagen.

Lag om förbud mot kärnvapen på svensk mark

Riksdagen framhåller att ”Kärnvapen får inte placeras på svenskt territorium. Detta har Sverige i decennier tydligt markerat för omvärlden. Den svenska positionen att inte köpa kärnvapen och att inte tillåta att sådana vapen placeras på svenskt territorium eller medförs av gästande utländska stridskrafter vid besök, har förmedlats på ett otvetydigt sätt i olika sammanhang och forum, t.ex. genom tal i FN:s generalförsamling. En gästande stat är folkrättsligt förpliktad att följa de villkor som Sverige uppställer för besöket. Detta följer bl.a. av den folkrättsliga suveränitetsprincipen.”

Vidare framförs att "Världssavtalet träder ikraft när Sverige fattar ett beslut om att inbjuda Natoländer eller Natostaber att bedriva verksamhet på svenskt territorium. Sverige har även i fortsättningen kontroll över omfattningen och arten av denna verksamhet. Svensk nationell lag och bindande internationella åtaganden har företräde framför samförståndsavtalets bestämmelser."

Vänsterpartiet yrkade att "Sverige ska införa ett förbud mot införande och transitering av kärnvapen".

Kärnvapenfria zoner i Norden och Arktis

Riksdagen konstaterar att "upprättandet av kärnvapenfria zoner på olika håll i världen visserligen är lovvärt men endast erbjuder regionala lösningar på ett problem som är globalt till sin natur."

Vänsterpartiet yrkar att "Norden ska bli en kärnvapenfri zon."

Avtal om förbud mot kärnvapen

Riksdagen redogör för regeringens agerande i FN. "Sverige deltog i den multilaterala förhandlingsprocess som i juli 2017 avslutades genom godkännande av en konvention som förbjuder kärnvapen (kärnvapenförbudskonventionen, NBT). Sverige röstade ja till konventionen vid omröstningen i samband med att förhandlingen avslutades. Samtidigt framhölls i en nationell röstförklaring att den antagna texten i vissa avseenden inte tillgodosåg svenska önskemål. Sverige deklarerade också att konventionen skulle bli föremål för regeringens fortsatta överväganden."

"Regeringen beslutade den 30 oktober 2017 att tillsätta en utredning för att analysera konventionens innebörd och de konsekvenser ett svenskt tillträde till konventionen

kan komma att få för bl.a. följande områden:

- svensk nedrustnings-/icke-spridningspolitik
- konventionens relation till andra relevanta konventioner och avtal, inklusive icke-spridningsfördraget NPT, provstoppsavtalet CTBT samt EU-fördragen
- Sveriges samlade bi- och multilaterala säkerhets- och försvarspolitiska samarbeten
- Sveriges förpliktelser enligt andra relevanta konventioner och avtal (inklusive EU-fördragen), samt analys av konventionens krav i förhållande till svensk praxis beträffande implementering av dessa
- vilka eventuella behov av anpassningar av svensk rätt och riktlinjer som konventionen ger upphov till
- vilka möjligheter som finns att frånträda konventionen.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2018. Utskottet konstaterar att riksdagen måste lämna sitt godkännande innan den aktuella konventionen kan ratificeras av Sverige. Utskottet vill i sammanhanget återigen understryka att utgångspunkten för nedrustningen måste vara icke-spridningsfördraget NPT, det centrala ramverket för nedrustning och icke-spridning.”

Utrikesutskottet noterar i sammanhanget att ”utrikesministern i en debattartikel (Svenska Dagbladet den 19 februari 2017) anger att grunden för en kärnvapen-nedrustning måste vara en agenda för riskreducering och nedrustning som både kärnvapen-stater och icke-kärnvapenstater kan sluta upp kring och att utgångspunkten för nedrustningen måste vara ickespridningsfördraget NPT. Utskottet delar denna uppfattning.”

Vänsterpartiet yrkar att ”regeringen omgående bör

underteckna FN:s avtal om förbud mot kärnvapen.

Hur ska vi tolka politikernas svar?

Det är intressant att jämföra partiernas svar på vår enkät och hur de röstar i riksdagen. Det parti som sticker ut mest är Miljöpartiet. I enkäten svarar partiet att de är för lag mot kärnvapen på svensk mark, kärnvapenfria zoner i Norden och Arktis och förbud mot kärnvapen. Men i riksdagen röstar de emot alla dessa förslag. Det kan naturligtvis förklaras av att de sitter i regeringen och måste följa dess beslut.

Socialdemokraterna å sin sida verkar ha olika ståndpunkter i utrikesdepartementet och försvarsdepartementet. Utrikesminister Margot Wallström har ett långt engagemang mot kärnvapen och Peter Hultqvist är en pragmatisk försvarsminister med stark rädsla för Ryssland som militär kraft men lika stark förespråkare för Natosamarbete.

Sommaren 2017 begärde USA:s försvarsminister James Mattis i brev att svenska regeringen inte ska underteckna FN:s avtal om förbud mot kärnvapen - annars får det konsekvenser för militärt samarbete med USA och Nato, t ex värdlandsavtalet med Nato och Enhanced Opportunities Program (EOP). Då ställer sig motsättningarna inom regeringen på sin spets. Resultatet blir att frågan göms i en utredning tills efter valet.

USA:s krav på Sverige att inte stå bakom ett förbud mot kärnvapen annars hotas värdlandsavtalet indikerar också att vi kan befara att kärnvapen inte kan uteslutas vid gemensamma övningar med Nato. Sverige är en särskilt

utvald partner till Nato tillsammans med Finland, Jordanien, Georgien och Australien genom EOP-avtalet. Det skulle förnyas på tre år i oktober 2017. Det hotades om Sverige skrev under avtalet om förbud mot kärnvapen. Genom att frågan gömdes i en utredning så förlängdes avtalet enligt planen.

Riksdagen framhåller att Sverige sedan lång tid tillbaka i FN hävdar att vi inte tillåter kärnvapen på svensk mark. Men sådana uttalanden är inte juridiskt bindande. Det är därför vi behöver en lag i likhet med Finland. Riksdagen påtalar att världlandsavtalet är avhängigt av nationell lag och bindande internationella åtaganden. Problemet är att uttalande i FN inte är bindande. Det finns således inga garantier för att världlandsavtalet innebär att inga kärnvapen kan införas på svenskt territorium. Tvärtom står det i avtalet att det bygger på Natos doktrin och Nato har en kärnvapendoktrin.

Centern motionerade 2014 om att "Tiden är därför mogen för Sverige att tillsammans med likasinnade länder gå vidare och arbeta för en konvention om förbud mot kärnvapen." Nu är man emot ett sådant avtal. Centern vill också att när vi är med i Nato så ska vi liksom Norge ha undantag för kärnvapen på eget territorium. Men det gäller bara i fredstid och är således ingen garanti.

Det är sorgligt att riksdagen så lätt avfärdar kärnvapenfria zoner. "Kärnvapenfria zoner har blivit en kraftfull men lite uppmärksammanad manifestation på vägen mot en kärnvapenfri värld" skriver Jan Prawitz, tidigare ambassadör och expert på kärnvapenfrågor i Läkare mot kärnvapens tidning. 119 stater plus andra territorier med tillsammans

1,9 miljarder invånare ingår i kärnvapenfria zoner. NPT-konferensen 2010 tog beslut om att verka för en zon fri från massförstörelsevapen i Mellanöstern. Anser riksdagen att det vore oväsentligt? Varför skulle inte Arktis i likhet med Antarktis vara en kärnvapenfri zon? Eller Norden?

Det är uppenbart att frågor om en lag om kärnvapenförbud på svensk mark och kärnvapenfria zoner står i konflikt med svenskt militärt samarbete med kärnvapenstater.

Det enda partiet i riksdagen som är konsekvent i sitt svar till Fredsam Göteborg och i riksdagen är Vänsterpartiet. Moderaterna och Liberalerna har inte svarat på våra frågor – de partier som är de mest pådrivande när det gäller svenskt medlemskap i Nato. Ett medlemskap innebär att man måste acceptera Natos kärnvapendoktrin, vilket deras allianspartners har insett. Men det får vi alltså inget svar på från M och L.

Under många år hade Sverige nedrustningsambassadörer framför allt inriktade på kärnvapen; Alva Myrdal, Inga Thorsson och Maj Britt Theorin. Varför har vi ingen sådan förespråkare i internationella sammanhang idag?

Sverige måste återuppta sitt tidigare engagemang mot kärnvapen. Vid nästa NPT-konferens har ickespridningsavtalet funnits i femtio år. Hittills har kärnvapenstaterna inte uppfyllt sin del av avtalet d v s avskaffat kärnvapnen. Det är hög tid att sätta press på dessa stater för en kärnvapenfri värld!

Bilaga 1

Politiska partiernas svar på enkäten

1. Är ert parti positivt till att införa en lag som förbjuder kärnvapen på svenskt territorium?

Miljöpartiet	Ja
Vänsterpartiet	Ja
Feministiskt initiativ	Ja
Socialdemokraterna	kan varken svara ja eller nej
Centerpartiet	Nej
Kristdemokraterna	Nej
Sverigedemokraterna	Nej
Liberalerna	Inget svar
Moderaterna	Inget svar

2. Stödjer ert parti kravet på en Nordisk kärnvapenfri zon?

Miljöpartiet	Ja
Vänsterpartiet	Ja
Feministiskt initiativ	Ja
Socialdemokraterna	kan varken svara ja eller nej
Centerpartiet	Nej
Kristdemokraterna	Nej
Sverigedemokraterna	Nej
Liberalerna	Inget svar
Moderaterna	Inget svar

3. Stödjer ert parti kravet på kärnvapenfri zon i Arktis?

Miljöpartiet	Ja
Vänsterpartiet	Ja
Feministiskt initiativ	Ja
Socialdemokraterna	kan varken svara ja eller nej
Centerpartiet	Nej
Kristdemokraterna	Nej
Sverigedemokraterna	Nej
Liberalerna	Inget svar
Moderaterna	Inget svar

4. Anser ert parti att Sverige ska ratificera FN:s konvention om ett förbud mot kärnvapen?

Miljöpartiet	Ja
Vänsterpartiet	Ja
Feministiskt initiativ	Ja
Socialdemokraterna	kan varken svara ja eller nej
Centerpartiet	Nej
Kristdemokraterna	Nej
Sverigedemokraterna	Nej
Liberalerna	Inget svar
Moderaterna	Inget svar

5. Stödjer ert parti Natos kärnvapenstrategi?

Miljöpartiet	Nej
Vänsterpartiet	Nej
Sverigedemokraterna	Nej
Feministiskt initiativ	Nej
Socialdemokraterna	kan varken svara ja eller nej
Centerpartiet	Ja
Kristdemokraterna	Ja
Liberalerna	Inget svar
Moderaterna	Inget svar

BILAGA 2

Politiska partiernas motiveringar

Centerpartiet

- 1 Vi ser inte att det behövs en sådan lag i Sverige. Centerpartiet vill se en kärnvapenfri värld men vägen dit går inte via svensk lag.
2. Centerpartiet vill se en kärnvapenfri värld. Som det säkerhetspolitiska läget ser ut är det inte aktuellt i dag. I dagsläget är svaret således nej. Men i ett annat läge och som medlemmar i Nato, kan det vara en intressant fråga att driva tillsammans med övriga nordiska länder. Vi ser det som önskvärt att alla Nordens länder blir medlemmar av Nato. När så skett bör vi tillsammans arbeta för att Norden ska förklaras vara ett kärnvapenfritt område, samt likt Norge sätta villkor så att ett Natomedlemskap innebär att kärnvapen inte får finnas på svensk mark.
3. Centerpartiet vill se en kärnvapenfri värld. Det är därför eftersträvansvärt att Arktis hålls fritt från kärnvapen. I praktiken är det dock svårt att se hur och var ett sådant beslut ska kunna fattas och hur man säkerställer att det efterlevs.
4. Vi vill se en kärnvapenfri värld men vi bedömer inte att det avtal som ligger leder till det. Som det är formulerat nu ser vi snarare en risk att kärnvapenförbudet kan urholka det nedrustningssamarbete som redan finns. Det vore mycket olyckligt. Förbudet leder inte till en kärnvapenfri värld eftersom kärnvapenländerna inte deltagit i förhandlingarna eller står bakom resultatet. De länder som Sverige arbetar tillsammans med i EU och Nato, inklusive de allra flesta europeiska länder kommer inte att skriva under avtalet. Inte heller de nordiska länderna, inklusive Finland. I försvars- och

säkerhetspolitiken är vi beroende av samarbeten med andra. Samarbeten som riskeras om Sverige ensamt skriver under avtalet. De få länder i Europa som har skrivit under avtalet delar heller inte Sveriges säkerhetspolitiskt utsatta läge.

5. Nato är tydliga med att de vill avveckla kärnvapen, men inte på ett sätt som leder till att Ryssland, Kina och Nordkorea blir de som ensamma sitter kvar med sina. Vi anser att Sverige, gärna tillsammans med Finland, ska ansöka om medlemskap i Nato. Som medlem bör Sverige tillsammans med de övriga nordiska medlemsländerna arbeta aktivt för kärnvapenedrustning.

Kristdemokraterna

1-3. Idag är det upp till regeringen att avgöra om utländsk trupp får befinna sig på svensk mark och hur de ska få uppträda. Den lagstiftningen vill vi självklart behålla. Kärnvapenfria zoner eller förbud är dålig symbolpolitik och bidrar varken till en fredligare värld eller en värld med mindre kärnvapen. Självklart är det ingen som jublar över att kärnvapen finns, men de gör det. En verklighetsförankrad säkerhetspolitik måste förhålla sig till det. Militär verksamhet är behäftad med stor sekretess. Där ingår exempelvis att hemlighålla den exakta utrustning som finns på ett fartyg eller i ett fordon. Det är en helt naturlig del av den militära verksamheten. Avtalet riskerar också att underminera existerande internationell, säkerhetspolitisk infrastruktur som bidrar till upprätthållandet av internationell fred och säkerhet.

4. Konventionen är ett slag i luften. Jämför med förbudet mot kemiska vapen, som knappast hindrade Assad från att attackera sin egen befolkning. Det enda land som drabbats av kärnbombningar, Japan, deltog inte ens i

förhandlingarna och bojkottade omröstningen.
Kärnvapenförbudet är en tandlös papperstiger.

5. Natos kärnvapenstrategi är tillräckligt bra för att vi vill att Sverige ska vilja söka medlemskap i organisationen. Väl varandes medlemmar av Nato kommer vi självfallet utöva vårt inflytande för att försöka påverka samtliga Natos strategier, policydokument, regler och så vidare i en för svenskt försvar gynnsam riktning.

Miljöpartiet

1. Mot bakgrund av kärnvapnens potential till katastrofal förödelse.

2-3. Miljöpartiets grundlinje är att verka för all slags nedrustning, inklusive av kärnvapen. Vi vill se en värld utan kärnvapen. Det ska sägas att vi inte har slagit fast att explicit verka för en Nordisk kärnvapenfri zon; dock ligger kravet i linje med vår principiella syn på kärnvapennedrustning.

4. Mot bakgrund av kärnvapnens potential till katastrofal förödelse.

5. Natos långsiktiga ambition att avskaffa kärnvapen är självklart lovvärd, men Miljöpartiet vill inte att kärnvapenavskräckning/terrorbalans ska vara rådande "så länge ingen annan nation vidtagit steg mot nedrustning". Vi anser att det är av mycket stor vikt att samtal mellan världens kärnvapennationer inleds omgående så att gemensam nedrustning kan ske.

Socialdemokraterna

1. När det gäller en kärnvapenfri zon i Sverige och Östersjön är detta de facto en realitet redan idag. De militära överenskommelser som finns omöjliggör uttryckligen utplacering av kärnvapen på svenskt

territorium. Som ett led i arbetet med att förbjuda kärnvapen globalt måste alla åtgärder övervägas. Såväl lagstiftning som kärnvapenfria zoner kan bli aktuella som ett sätt att implementera ett globalt kärnvapenförbud. Vårt mål är en kärnvapenfri värld.

2-3. Som ett led i arbetet med att förbjuda kärnvapen globalt måste alla åtgärder övervägas. Såväl lagstiftning som kärnvapenfria zoner kan bli aktuella som ett sätt att implementera ett globalt kärnvapenförbud. Vårt mål är en kärnvapenfri värld.

4. Vi anser att precis som personminor, biologiska och kemiska vapen tidigare har förbjudits bör även kärnvapen förbjudas. Det är anledningen att Sverige var ett av de 122 länder ställde sig bakom den konvention som förhandlades fram i FN i New York i juli 2017.

Regeringen tillsatte under hösten 2017 en utredning för att analysera konventionen om ett kärnvapenförbud. Utredningen syftar bland annat till att belysa innebörden av konventionen och dess konsekvenser för Sverige vid ett eventuellt tillträde. Uppdraget spänner över ett brett spektrum av nedrustnings-, säkerhets- och försvarspolitiska frågeställningar. Utredningen för att analysera konventionen om ett kärnvapenförbud ska vara klar senast 21 oktober 2018. Utredningens slutsatser kommer att bli viktiga för möjligheten att nå en svensk ratifikation av konventionen. Att föregripa utredningens slutsatser riskerar att bli kontraproduktivt. Beslutet om ratifikation fattas av Sveriges Riksdag och idag finns ingen majoritet för ett ja. Utredningens slutsatser är därför av avgörande betydelse för frågans behandling i Sveriges Riksdag.

5. Sverige är inte medlem i Nato och Socialdemokraterna har ingen ambition att Sverige ska bli medlem. Sveriges

säkerhet gynnas bäst av den militära alliansfrihet som har varit Sveriges linje sedan många decennier. Nato beslutar själv över sina strategier och såsom icke-medlem är det inte upp till oss att stödja eller inte stödja deras strategier.

Sverigedemokraterna

1-3. Sverige genomför redan nu gemensamma övningar med somliga kärnvapennationer, vilka ofta har som princip att inte tala om huruvida deras förband har med sig kärnvapenladdningar eller inte. En sådan lag skulle i princip tvinga oss att i sådana fall säga nej till all medverkan av förband från sådana nationer eftersom det inte går att veta om de är kärnvapenbärande eller ej vid det specifika tillfället.

4. Det är knappast möjligt att förbjuda kärnvapen utan att stormakterna instämmer i avskaffandet.

5. Sverige är inte med i Atlantpakten.

Vänsterpartiet

1. Kärnvapen är ett fruktansvärt massförstörelsevapen med ödesdigra konsekvenser. Sverige har ett förflutet av aktivt arbete för nedrustning i allmänhet och kärnvapenavrustning i synnerhet – det arbetet måste fortsätta. Vänsterpartiet har motionerat i riksdagen om att införa en klar och otvetydig lagstiftning om ett förbud mot införande och transitering av kärnvapen på svenskt territorium.

2. Det skärpta säkerhetspolitiska läget i Östersjön ger en ny aktualitet åt frågan, inte minst för de nordiska länderna. Den spända relationen mellan Ryssland och Nato riskerar att bidra till en ökad tilltro till kärnvapnens avskräckande förmåga med upprustning och terrorbalans

som följd. En fortsatt upprustning vore förödande för förutsättningarna att bygga fred och säkerhet i Europa och i världen. Vänsterpartiet har därför motionerat i riksdagen om att Sverige ska verka för att både Norden så väl som resten av Europa ska bli en kärnvapenfri zon.

3. Ett ökat intresse för ett militariserat Arktis innebär en ökad risk för konflikter. Ökade säkerhetspolitiska spänningar bör istället omsättas i ömsesidigt samarbete. Vänsterpartiet har motionerat i riksdagen både om att Sverige ska ta initiativ för en konvention för demilitarisering av Arktis och om att Arktis ska bli en zon fri från massförstörelsevapen.

4. Sverige borde tillhört de länder som stod främst i ledet för att ratificera konventionen. Genom vår historia av militär alliansfrihet finns en unik röst som bör användas än tydligare för en global kärnvapenedrustning. Med tanke på Natos inflytande och de övriga nordiska ländernas ointresse av frågan ligger dessutom ett särskilt ansvar på Sverige att gå före och driva förbudet vidare. Vi har därför motionerat i riksdagen om att regeringen omgående ska signera FN:s avtal om förbud mot kärnvapen.

5. Det finns inga ofarliga kärnvapen, oavsett vad man kallar dem. Vänsterpartiet vill se en global kärnvapenedrustning. Natos kärnvapenstrategi är ett direkt hinder för en sådan nedrustning. Det är om något ett skäl till att Sverige bör säga upp det s.k. värdlandsavtalet med Nato.

Feministiskt initiativ

1. Ja, FI ska verka för ett sådant förbud. Vi ser nedrustning som nödvändig för hållbar fred.

2. Vi har inget beslut formulerat kring en nordisk

kärnvapenfri zon, men det går i enlighet med vår syn på global nedrustning.

3. Samma som ovan - vi verkar för global nedrustning.

4. Vi har inte ett officiellt beslut fattat kring ratificeringen av den konventionen, men ett förbud mot kärnvapen är något vi som parti verkar för.

5. Nej, vi är inte för NATO och därmed inte dess kärnvapenstrategi. Vi ser militära allianser som NATO, som något som ökar politiska spänningar.

Den viktigaste fredsfrågan av alla är förbud mot kärnvapen.

När 122 stater, däribland Sverige, slutförde förhandlingarna om ett FN-förbud mot kärnvapen i juni 2017, väckte det förhoppningar bland vanliga människor över hela världen.

I Sverige och andra länder har emellertid FN-förbudet ifrågasatts bland politiker. Därför har Fredsam Göteborg startat "Göteborgskampanjen för ett kärnvapenfritt Sverige" för att informera och sprida kunskap.

Partiernas svar på frågor om kärnvapen från Fredsam Göteborg redovisas i den här skriften. Samtidigt analyseras hur partierna agerat i riksdagen 2018 när frågor om kärnvapen kommit upp.

För mer information, se www.fredsam.se eller kontakta info@fredsam.se

